

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Kleuterschool - Sint- Laurens te WACHTEBEKE

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer	21485
Instelling	Vrije Kleuterschool - Sint- Laurens
Directeur	Rony VAN HECKE
Adres	Dorp 43_A - 9185 WACHTEBEKE
Telefoon	09-345.06.70
Fax	09-337.06.45
E-mail	sintlaurens.dorp@scarlet.be
Website	www.slw.be
Bestuur van de instelling	VZW Provinciaal Broeders van Liefde
Adres	Stropstraat 119 - 9000 GENT
Scholengemeenschap	Wachtebeke - Zelzate
Adres	Assenedesteenweg 115 - 9060 ZELZATE
CLB	Vrij CLB Regio Gent
Adres	Holstraat 95 - 9000 GENT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	18-03-2013, 19-03-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	19-03-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	27-03-2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Jan Devos
Teamleden	Marc Boone
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming.....	8
3.1.1.3 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: Nederlands en muzische vorming.....	8
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	12
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	13
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	14
4.1 Professionalisering	14
4.1.1 Deskundigheidsbevordering	14
4.2 Begeleiding.....	15
4.2.1 Leerbegeleiding	15
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL.....	17
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL.....	18
6.1 Wat doet de school goed?.....	18
6.2 Wat kan de school verbeteren?	18
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	19
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	20
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	20
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	20

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De kleuterschool Sint-Laurens bestaat momenteel uit acht klasgroepen verspreid overheen twee vestigingsplaatsen. Zij vormt op natuurlijke wijze een pedagogisch geheel met de vestigingsplaatsen die lager onderwijs inrichten en aangestuurd worden door hetzelfde directieteam. De school rekruteert vooral uit de omgeving van de school. De tweede vestigingsplaats (Sint-Kruis-Winkel) behoort tot Gent wat gevolgen heeft onder meer voor het inschrijvingsbeleid. Renovatie van het schoolgebouw dringt zich op en is gepland voor volgend schooljaar. Het hoge aantal inschrijvingen van jongste kleuters doorheen het schooljaar zal na de paasvakantie aanleiding geven tot het uitsplitsen van de instapklas. Inhoudelijk wordt dit schooljaar vooral gewerkt rond het welbevinden van de kleuters. Het optimaliseren van de buitenruimtes en het accent op motoriek vormen hierbij belangrijke aandachtspunten. De administratief-organisatorisch directeur en de preventieadviseur investeerden aanzienlijk in het opzetten van een dynamisch welzijnsbeleid.

De ontwikkeling van de kleuters wordt opgevolgd door losse en gerichte observaties (op individueel en groepsniveau) naast (schoolrijpheids-)testen. Het kindvolgsysteem biedt een brede kijk op de totale ontwikkeling van de kleuters en laat ruimte voor het aanbrengen van persoonlijke en genuanceerde informatie. Deze outputgegevens worden vooral gebruikt om kleuters die problemen of een opvallende ontwikkelingsvoorsprong hebben vlug te detecteren en minder als informatiebron voor analyse en eventuele bijsturingen op klas- of schoolniveau. Op niveau van het eerste leerjaar zijn weinig zittenblijvers en er wordt geïnvesteerd in de samenwerking met de oudste kleuters. Een tevredenheidsenquête werd afgenomen van de ouders en ook het schoolpersoneel werd bevraagd omtrent haar tevredenheid over de werksituatie maar de deelname was te gering om representatieve conclusies te trekken.

Kenmerkend voor de kleuterafdeling is de thematische uitwerking en aansturing van de klaswerking. Aanvullend zorgen de terugkerende routines en activiteiten naast de variëteit aan en verrijking binnen de speelwerkplekken voor een vrij leerkrachtgestuurd maar ook een breed en samenhangend aanbod. De kleuterklassen beschikken over een geschikte infrastructuur en voldoende speel- en ontwikkelingsmaterialen. Hierdoor ontstaat een gestructureerde en rijke omgeving met een grote verscheidenheid aan ervaringskansen. De kinderen zelf en eventuele evenementen grijpen ook in op het klasverloop terwijl onderwijsdoelstellingen verhoudingsgewijs een geringe impact hebben. Zowel de mondelinge als schriftelijke taalontwikkeling worden veelvuldig geactiveerd. Het gaat vaak om een geïntegreerd taalgebruik waarbij samenhang is tussen waarnemen, handelen, denken en verwoorden. Er is een goede combinatie tussen occasionele en intentionele talige momenten. Tijdens de praktijkobservaties kon het inspectieteam vooral voorbeelden van 'beschouwen' binnen het leergebied muzische vorming aantreffen, wat minder het geval was voor 'creëren'. Verhoudingsgewijs kan het creatief vormgeven door de kleuters nog aan belang winnen door meer ruimte te laten voor materiaalkeuze en persoonlijke expressie. De verrijking van de praktijk door gebruik van de onderwijsdoelstellingen, visie of didactische wenken wordt onvoldoende benut en het team kan zelden voorbeelden aangeven van gerichte aandacht of professionalisering betreffende leerplannen of ontwikkelingsdoelen. De inhoudelijke vulling van elk van de domeinen berust eerder op een intuïtieve aanpak dan op intentionele aandacht voor een gevarieerd en gegradueerd aanbod conform de visie en uitgangspunten van het leerplan. De goede bedoelingen en initiatieven ten spijt, stemmen de leerkrachten onvoldoende hun werking af op de decretale voorschriften. De inspectie waardeert het leergebied muzische vorming als 'gunstig beperkt in de tijd'.

De school structureerde haar zorgwerking en voorzag in de nodige procedures, overlegvormen en instrumenten. De aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en het algemeen welzijn van kinderen staat steeds voorop. Motoriek en beweging krijgen veel aandacht en dit niet enkel als doel op zich maar ook in functie van de totale ontwikkeling van de kinderen. Het versterken van de communicatiekanalen naar ouders en het verlagen van de drempel tussen de niveaus van kleuter- en lager onderwijs zijn voorbeelden van preventieve maatregelen ten aanzien van zorgverbreding. De zorgleerkrachten gaan gericht aan de slag met individuele en groepen kinderen en zorgen voor concrete en heldere feedback in het handelingsplan. Het aandeel van de klasleerkracht bij de concrete ondersteuning van deze kinderen kan

nog toenemen en teamteaching kan als tegengewicht tegen het klasextern remediëren van jonge kinderen versterkt worden.

Het beleid stimuleert en faciliteert kansen tot professionalisering maar hierop wordt erg verscheiden ingegaan. De teamgerichte nascholingen zijn verbonden met de prioriteiten en behalve korte nascholingen zijn enkele teamleden ook betrokken bij langdurige opleidingstrajecten of collegagroepen. De transfer van het geleerde uit gevolgde nascholingen naar de klas- en schoolpraktijk is duidelijk merkbaar. Het op een systematische en methodische wijze leren van en met elkaar heeft nog groeikansen.

Het directieteam heeft afgestemd rond het opnemen van diverse taken waardoor zij complementair en versterkend kunnen werken ten aanzien van elkaar. De school beschikt over een schooleigen visie en beslissingen worden zoveel mogelijk in onderling overleg genomen. Het beleid is gericht op betrokkenheid en samenwerking op niveau van de verschillende teamleden en vestigingsplaatsen. Vernieuwings thema's en acties op schoolniveau worden concreet en planmatig uitgewerkt waardoor zij beter kunnen opgevolgd worden. Er wordt gewerkt met schoolprioriteiten maar teamleden zijn hier niet altijd even goed van doordrongen en deze zijn meestal niet het resultaat van een brede zelfanalyse. Veelvuldige contacten met de verschillende participanten van de schoolgemeenschap, nakijken van communicatiekanalen, doorloopbezoeken, ... zorgen ervoor dat de pedagogisch directeur voeling houdt met het schoolgebeuren.

De vrije kleuterschool Sint-Laurens beschikt over verschillende troeven waaronder een kindvriendelijke benadering, een rijk klasklimaat, een enthousiast en geëngageerd team, een doordacht beleid en een gestructureerde zorgaanpak. De aandacht voor visie en onderwijsdoelstellingen zoals weergegeven in leerplannen en ontwikkelingsdoelen voldoet niet voor muzische vorming maar het team beschikt over voldoende draagkracht om dit tekort weg te werken.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

Nederlands
muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen na voor Nederlands. Er zijn tal van ervaringskansen voor kleuters die de taalontwikkeling stimuleren. De mondelinge én schriftelijke taalvaardigheid worden zowel occasioneel als intentioneel geprikkeld. Er is een voldoende breed en samenhangend aanbod waarbij het leergebied 'Nederlands' van grote betekenis is in het zorgverhaal.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

De kleuterafdeling streeft in onvoldoende mate de ontwikkelingsdoelen na voor muzische vorming. Er is geen doelgerichte aanpak en de ontwikkelingsdoelen en leerplannen hadden/hebben weinig invloed op het school- en klasgebeuren. Op vlak van deskundigheidsbevordering en professionalisering zijn er nog vele groeimogelijkheden.

3.1.1.3 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: Nederlands en muzische vorming

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Een netgebonden document vormt het centrale referentiekader voor de klaspraktijk. Zo waken de leidsters erover dat de vier ervaringsituaties uit bovenvermelde publicatie voldoende aanbod komen. Ontwikkelingsdoelen en leerplannen hebben een minimale impact omdat ze uitsluitend verantwoordingsgericht worden aangewend. Deze onderwijsdoelstellingen en achterliggende visie hebben dan ook slechts een minimale invloed op het klasgebeuren. Voor de afbakening van de thema's en de inhoudelijke invulling ervan, laten de leerkrachten zich inspireren door een variëteit aan papieren en digitale bronnen, naast hun ervaring en intuïtie.

De kleuterleidsters werken thematisch en vertrekken van een jaarplan. Dit jaarplan biedt ruimte voor vaste, kalendergebonden thema's naast variabele thema's al dan niet met inbreng van de kleuters. Thema's kunnen voorkomen op schoolniveau (het schoolproject bijvoorbeeld), op klasoverschrijdend en op klasniveau. Vaak is er samenwerking met een parallelcollega over de planning, de inhoud en de activiteiten van het thema. De leerkrachten houden een brainstorm en onderzoeken welke activiteiten, begrippen of materialen samenhangen met het geselecteerde thema. De uitwerking gebeurt aan de hand van de vier ervaringsituaties waarbij dominante ontwikkelingsaspecten worden geselecteerd. Criteria voor het selecteren van deze ontwikkelingsaspecten of het bijhouden van een overzichtslijst is zeldzaam. Via een digitaal instrument worden soms bijpassende leerplandoelen en/of ontwikkelingsdoelen geselecteerd. Er is een summiere weekplanning, die ook dienst doet als dagplanning, waarop de belangrijkste activiteiten staan genoteerd. Operationele activiteitendoelen, een aanbod van vrije en geleide activiteiten, de materiaalvoorziening evenals een

reflectie van het didactisch handelen op leerkracht- en kindniveau zijn veelal niet afleesbaar. Over het agendagebruik werden afspraken gemaakt die worden nageleefd en opgevolgd. Er zijn ook fiches over terugkerende activiteiten en hoekenfiches met onder meer info over het verloop en de nagestreefde ontwikkelingsaspecten. De klaswerking is een vrij leerkrachtgestuurde aanpak wat niet betekent dat kinderen of evenementen geen invloed kunnen hebben op het verloop.

De thematische benadering (inclusief de hoekenverrijking), de verscheidenheid aan speelwerkplekken en de dagelijks terugkerende activiteiten en routines zorgen ervoor dat alle leergebieden en –domeinen aan bod komen evenwel zonder garanties voor een evenwichtig of volledig aanbod. De kleuterafdeling voorziet in voldoende ervaringskansen voor de mondelinge en schriftelijke taalontwikkeling. Zo zijn er vele visuele representaties van de werkelijkheid (realia, foto's, gekleurde prenten, zwart-wittekening, pictogrammen en (letter)tekens) die de kleuters kunnen 'lezen' waardoor ze betekenis krijgen. Kalenders, takenborden, stappenplannen, aanduidingen van hoeken en opbergboxen zorgen voor een functioneel en actief gebruik van voorstellingen en verworven taalpercepties. Er is ook intentionele hoekenverrijking in functie van het leergebied door een telefoonboek, schriftje, telefoontoestel of typemachine in de hoeken te brengen. De kinderen maken kennis met boeken en verhalen. Zwakke lezers uit het vijfde leerjaar komen voorlezen aan de kleuters. Bibliotheekbezoek of een activiteit van de bibliotheek in de school kwamen al aan bod. Er zijn ook 'digitale' verhalen en een tekentool die aanleiding geven tot taalproductie. De kinderen werken met en rond pictogrammen en letters. De beginletter van het lopende thema geeft bij de oudste kleuters aanleiding tot het zoeken van voorwerpen en het bedenken van begrippen die met eenzelfde beginletter starten. Het letterboek en de letterdoos zijn hierbij hulpmiddelen. De kleuters worden intentioneel geconfronteerd met diverse lettertekens wat voor velen belastend is. De kleuters kunnen woorden natypen of nastempelen. Positief is de uitgesproken aandacht voor de pengreep, de schrijfrichting en de ondersteunende grof- en fijnmotorische vaardigheden die via een specifieke methodiek worden ontwikkeld.

Mondelinge taalontwikkeling krijgt kansen via het onthaal en kringgesprekken waarbij kinderen vertellen over gevoelens, het voorbije weekend, waarnemingen, ... Attributen zoals (klas)poppen en een microfoon stimuleren de betrokkenheid en verleiden het kind tot talige uitingen. Positief is de ruimte voor occasionele inhouden die de klas binnenkomen zoals het uitvallen van een eerste melktand. Daarnaast zijn er ook hoeken die het mondeling taalgebruik kunnen stimuleren: keuken, winkel, poppenhoek, luisterhoek, ... Algemeen genomen komen versjes, drama en taalspelletjes ook geregeld voor. Het luisteren beperkt zich niet tot talige geluiden. Dit gebeurt ook onder de vorm van het herkennen van dierengeluiden, het lokaliseren van geluiden, ... De kleuters krijgen ook meer functionele taalopdrachten zoals het stellen van vragen aan grootouders, winkelier, ... om informatie te verkrijgen die samenhangt met het klasthema. Er is nog geen woordenschatbeleid op school waarbij nagedacht is over criteria voor woordselectie, werkwijzen voor het vastzetten van woorden, ... wat niet betekent dat woordenschat geen aandacht zou krijgen. Er zijn immers heel wat begrippen die ter sprake komen rondom het thema, via concreet materiaal en prentenboeken. De kleuterleidsters beschikken ook over een begrippenlijst die als achtergrond wordt gebruikt. Het gebruik van themagebonden streefwoordenschat en van algemene begrippen is in mindere mate een streefdoel. Het rijmboek (dat een brug slaat met het thuismilieu) en het

letterboek zijn voorbeelden van concrete initiatieven die het taal- en leesbewustzijn verhogen.

Het geïntegreerde taalgebruik waarbij denken-doen-verwoorden samenhangt, primeert. Dit weerhoudt leerkrachten er niet van om ook intentionele momenten te voorzien: werken rond beginletter, rijmen, woordstukjes klappen, ... Er is geen overaanbod aan werkblaadjes dat aanleiding geeft tot verschoolings. Ze zijn eerder bestemd voor kleuters die eraan toe zijn.

Niettegenstaande er nog weinig visiewerk heeft plaats gevonden rond het leergebied muzische vorming komen een aantal aandachtspunten vaak terug: het plezier beleven aan muzische creaties en het positief bevestigen om de expressiedurf te verhogen. Liedjes en versjes aanleren zijn in de planning opgenomen. De projectwerking, de routines (liedjes in functie van het onthaal bijvoorbeeld) en het materiaal aanbod zorgen voor muzische vormgeving. De persoonlijke, creatieve expressie kan in sommige groepen nog meer aandacht krijgen. De leerkrachten kunnen wel voorbeelden van goede praktijk 'verwoorden' naast meer gestuurde activiteiten zoals inkleuren, het werken volgens stappenplannen, ... Het beschouwen krijgt veel aandacht wat ook bleek tijdens de schooldoorlichting. Het beeldend creëren beperkt zich niet tot tweedimensionale maar ook driedimensionale werkstukken komen voor. Er wordt ook gewerkt met kosteloos materiaal en er zijn momenten waarbij kleuters vrij kunnen kleien of experimenteren met scheerschuim, scharen en karton. Het zingen van liedjes is een veelvuldig voorkomende activiteit. Het musiceren beperkt zich niet tot het stemgebruik maar muziekinstrumenten en andere materialen zoals ballonnen bijvoorbeeld worden ingeschakeld. De leerkrachten kunnen ook een variëteit aan muzikale voorbeelden opnoemen zoals een muziekrap, stemspelletjes, muzikale verhalen, ... Het beschouwende wordt hierbij niet vergeten: het genieten en beluisteren van een cd bijvoorbeeld. De leerkrachten spelen zelf vaak een rol (bij de opstart van een thema bijvoorbeeld) of gebruiken poppen waardoor kleuters geregeld voorbeelden van dramatisaties zien. Soms overschrijden deze dramatisaties de concentratieboog van de jonge kinderen. Kleuters komen tot zelf vormgeven door het naspelen van verhalen en het spelend uitbeelden van personages. Speelse talige uitwerkingen beperken zich niet tot versjes. Taalspelletjes, speels omgaan met inhouden uit het thema (het nadoen van het gekakel van kippen bijvoorbeeld) en gedichtendag zijn voorbeelden van kansen tot talige expressie. Het domein 'beweging' komt minder aan bod. Er zijn veel kansen tot beweging en bewegingstussendoortjes maar het accent ligt meer op het bewegen en motorische vaardigheden dan op persoonlijke expressie. De maandelijkse dansmomenten op schoolniveau verdienen waardering.

De horizontale samenhang tussen de leergebieden en –domeinen is goed uitgebouwd. De klasinrichting, de thematische aanpak en de algehele klaswerking staan hier garant voor. De speelse taalinitiatie Frans, het boetseren van letters, het maken van muziekinstrumenten, ... zijn enkele voorbeelden die dit illustreren.

Enkele aspecten van verticale samenhang zijn voorzien, bv groeilijnen (kentekens, ...), het afstemmen van visuele representaties, de aanwezigheid van een begrippenlijst, ...

Er is sprake van een brede, harmonische vorming waarbij alle ontwikkelingsdomeinen in voldoende mate aan bod komen. Zo vormt de sociaal-emotionele ontwikkeling momenteel op schoolniveau een prioriteit: werken rond

gevoelens, gebruik van poppen, het bespreken van conflicten, het positief bekrachtigen van kleuters, ... en wordt motoriek niet enkel gezien als doel op zich maar ook als middel ten dienste van de algehele ontwikkeling.

Er is aandacht voor werkelijkheidsgericht onderwijs wanneer kinderen bijvoorbeeld met een boodschappenlijst aankopen doen in een grootwarenhuis of geluiden gaan beluisteren in de tuin. Het kan hierbij gaan om het opzoeken van de werkelijkheid door uitstappen of bezoeken: het bos, de bibliotheek, de zoo, de dokter, een theatervoorstelling, ... maar evengoed om het binnenbrengen van de realiteit in de klas of school (papa komt met drumstel naar de school). De school beschikt over een inventaris van de uitstappen en een wandelfiche met motivatie en doelen.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De klassen zijn goed gestructureerd, de inrichting en de aanwezigheid van materialen zorgen voor een rijke ontwikkelingsomgeving. Voorbeelden van speelwerkplekken die te maken hebben met onderzochte leergebieden: poppenkast, boekenhoek, poppenhuis, luisterhoek, schilderhoek, winkel, plasticinehoek, computerhoek, spelletjestafel, ... In sommige groepen kan de klasbibliotheek nog aantrekkelijker en functioneler worden uitgebouwd. Positief is het aanpassen van het boekenaanbod in functie van het thema al kan de variëteit aan soorten boeken nog toenemen. Opvallend is het grote en gevarieerde aanbod aan (hand-, tafel-, gevoelens-, ...)poppen. Andere materialen die de taalvaardigheid ondersteunen zijn onder meer kamishibai, driehoekspotloden, letterstempels, taalspelletjes, versjesmap, ... Ook op muzisch vlak zijn er voldoende materialen voorhanden. Zo zijn er veel dragers en materialen ten dienste van beeldende vormgeving. Verder zijn ook verkleedkleden, muziekkoffers, cd's, handpoppen, ... in voldoende mate aanwezig. De leerkrachten hebben de mogelijkheid om zelf hun wensen rond bijkomend materiaal kenbaar te maken. De leraren geven te kennen voldoende didactisch materiaal te bezitten: door de school ter beschikking gesteld of in eigen beheer aangeschaft. Indien verantwoord gaat de school in op de vraag van de leerkrachten. Een inventaris van het aanwezige materiaal is er niet op niveau van de vestigingsplaatsen. De kleuterleidsters leggen een soort klaseigen inventaris voor die echter weinig overzicht biedt.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

De evaluatiepraktijk vormde recentelijk nog geen onderwerp van nascholing. De leerkrachten kunnen elk een aantal evaluatievormen benoemen: waarderingsronde, terugblikgesprek, het etaleren van werkjes, het gebruik van prenten om het aangeboden te laten herhalen, het opbouwen van een minitontoonstelling voor een publiek, ... De functionaliteit ervan varieert naargelang de individuele leerkrachtenvisie en aanpak. De positieve feedback primeert. Screeningslijsten en schoolrijpheidstesten vormen een ander infokanaal betreffende de ontwikkeling. Beide onderzochte leergebieden zijn ook opgenomen in het kindvolgsysteem dat aandacht schenkt aan de brede ontwikkeling. Gerichte en losse observaties verwijzen ook vaak naar taalvaardigheden of meer technische aspecten van muzische vorming.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De neergeschreven informatie over kinderen heeft vaak betrekking op het leergebied 'Nederlands'. Gegevens inzake taalvaardigheid zijn terug te vinden in observaties, testings, feedback van de zorgleerkracht of andere kindbetrokkenen. De schoolrijpheidstesten bieden informatie over concrete deelvaardigheden richting leesinitiatie. Er zijn geen schoolafspraken over welke deelvaardigheden

op individueel/groepsniveau dienen gescreend te worden of op observaties in het algemeen. De beeldvorming rond muzische ontwikkeling is beperkter. Er is weinig zicht op aangebrachte technieken of op aanwezige sterktes van kleuters wanneer zij een nieuwe klas aanvatten. Ook ten aanzien van de zorgwerking heeft dit leergebied minder betekenis. De verhoogde zorg heeft wel vaak te maken met taalontwikkeling: motoriek, begripsvorming, ... De zorgleerkracht beschikt over een concrete dagplanning die duidelijk maakt welke ondersteuning inzake taalvaardigheid werd aangeboden. De leerkrachten kunnen ook voorbeelden aangeven van initiatieven die zij nemen ter ondersteuning van de ontluikende geletterdheid.

Professionalisering De leerkrachten kunnen zich weinig of geen initiatieven herinneren die ondernomen zijn om de leerplannen 'Nederlands' en 'muzische vorming' te implementeren op vlak van onderwijsdoelstellingen, visie of didactische wenken. Ook andere professionaliseringsinitiatieven op schoolniveau kunnen sommigen zich niet herinneren.

Alhoewel nog geen sprake is van een talenbeleid zijn er wel een aantal taalstimulerende acties die lopen zoals het voorlezen aan kleuters door leerlingen uit de derde graad, het praten rond gevoelens of de 'muzische' initiatie van Frans. Het schoolteam maakt werk van acties inzake schrijfmotoriek. Dergelijke acties zijn terug te vinden in het schoolwerkplan en het zorgplan van het lopende schooljaar. Muzische vorming komt verhoudingsgewijs veel minder aan bod als een lopend actieterrein en recentelijk werd niemand bereid gevonden om een opleiding muzocoach te volgen. In tegenstelling tot het leergebied Nederlands werden er nog geen schoolafspraken gemaakt.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, is er dan een individueel werkplan voor de leerling? (BVR personeelsformatie)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, voorziet ze dan voor de leerkrachten nascholing taalvaardigheid en sociale integratie? (BVR personeelsformatie)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

Motivering

De school beschikt nog niet over een nascholingsbeleid dat de eigen visie en werking betreffende professionalisering expliciteert. De school beschikt wel over een inventaris van gevolgde nascholingen. Er is een schoolprioriteit bepaald die samenhang vertoont met nascholingen. Aangezien er vele acties lopen op school hebben heel wat leerkrachten het moeilijk om de huidige prioriteit of de prioriteit van het voorbije schooljaar aan te geven. De aanwezigheid van problematieken op klas- of schoolniveau kunnen ook aanleiding geven tot het volgen van nascholingen en een geslaagde nascholing kan al eens uitgroeien tot een centraal item binnen de schoolprioriteit.

Het team maakt gebruik van mogelijkheden tot individuele en teamgerichte nascholingen hoewel sterk afhankelijk van de ene tot de andere leerkracht. In de leraarszaal ligt informatie over het aanbod van nascholingsverstrekkers. Nascholingen volgen kan op eigen initiatief maar dit gebeurt ook vanuit suggesties aangereikt door de directeur of na een functioneringsgesprek. Naast korte nascholingen volgen enkele teamleden ook meer langdurige opleidingstrajecten.

De wekelijkse samenkomsten op dinsdagmiddag en het frequente overleg tussen parallelgroepen zijn voorbeelden van interne deskundigheidsbevordering. De personeelsvergaderingen bevatten inhoudelijke items maar deze zijn vaak sterker gericht op praktisch-organisatorische afspraken en 'regelen' dan op leren van en met elkaar. Tijdens dit overleg komen ook de gevolgde nascholingen ter sprake. Er zijn eveneens interne werkgroepen actief maar ook deze zijn meer gericht op organiseren en minder op leren. Pedagogisch-didactische tijdschriften en andere referentiewerken zijn in zekere mate aanwezig in de leraarszaal maar kunnen nog verrijkt en geactualiseerd worden.

Hospiteren en doelgerichte coaching kunnen als methodieken nog meer aan bod komen. Het voorstellen van de eigen klaswerking aan collega's of het bijwonen van de klaswerking in een school voor buitengewoon onderwijs zijn betekenisvolle initiatieven. De pedagogische begeleiding biedt ondersteuning bij de aanvangsbegeleiding en de professionalisering van de directies. Het directieteam neemt deel aan nascholingsinitiatieven en aan collegiale werkgroepen waaronder supervisiemomenten met beginnende directeurs waarop casussen besproken worden.

Er is aandacht voor transfer van het geleerde naar de eigen klaspraktijk en voor multiplicatie naar het gehele kleuterdeelteam. De opleiding rond het voorkomen/aanpakken van gedragsproblemen is hier een voorbeeld van. De langdurige opleiding gevolgd door een zorgcoördinator geeft ook aanleiding tot concrete acties (integratie oudste kleuters – eerste leerjaar) op schoolniveau.

De procesgerichte aanpak van plannen en evalueren naast de schooleigen impulsen zorgen ervoor dat het team blijvend werk maakt van de eigen professionalisering.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

Motivering

De school beschikt over een zorgvisie die samenhang vertoont met het opvoedingsproject van de school en zorgt voor een integratie van de initiatieven rond zorg, inbegrepen de SES-lestijden. Deze visie is door een subgroep opgesteld en voorgelegd aan het ganse team. Inhoudelijk ligt het accent op de uitwerking van de verschillende zorgniveaus. De school wil de centrale rol van de klasleerkracht benadrukken en een planmatige opvolging van zorgvragen garanderen. De school voorziet in een jaarplanning waarin acties en concrete doelstellingen staan neergeschreven. Er zijn hiervan sporen terug te vinden in het schoolwerkplan, de GOKplanning en de tijdslijn rond GOK en zorg.

De kleuterafdeling maakt werk van een preventieve zorgwerking. Zo doet het leerkrachtenteam inspanningen om de communicatie en de betrokkenheid van ouders zo hoog mogelijk te krijgen: onthaaldag voor nieuwe kleuters, feesten met betrokkenheid van ouders, maandelijkse nieuwsbrief en een goede samenwerking met de ouderraad. Ouders krijgen informatie over het eigen kind en de klaswerking via oudercontacten, klasblogs, elektronisch communicatieplatform.

Een zorgcoördinator deed een praktijkonderzoek waarbij een brede bevraging van diverse schoolbetrokkenen aanleiding gaf tot concrete acties om de kloof tussen kleuter- en lager onderwijs te verkleinen. Het gaat onder meer om spelletjesnamiddagen, voorstellingen, uitstappen, vlinderdag, wisseldagen, ...

Op school lopen een aantal concrete acties die focussen op de sociaal-emotionele component: gevoelens, conflicthantering, positieve bekrachtiging, ... De acties met betrekking tot de motorische ontwikkeling (ook als hefboom voor de totale ontwikkeling) en de speelplaatswerking verdienen waardering.

Het zorgteam wil de klasinterne zorgwerking versterken en bestaat uit drie zorgcoördinatoren en vier zorgleerkrachten. Deze grote hoeveelheid aan zorgbetrokkenen naast de klasleerkracht maken de informatiedoorstroming en het transparante verloop niet gemakkelijk. Het gaat echter om een tijdelijk gegeven aangezien een aantal zorguren zullen benut worden voor de opsplitsing van een kleuterklas. De school werkte een zorgcontinuüm uit waarbij eerst de interne zorg dient te gebeuren waarna de zorgcoördinatoren, het CLB en eventueel externe deskundigen kunnen worden ingeschakeld. Er wordt heel wat tijd geïnvesteerd in administratie, coördinatie en overleg. De kindgerichte ondersteuning heeft vaak te maken met motoriek en met taal- en denkontwikkeling. Hierbij worden (groepen) kleuters geregeld uit de klassen gehaald voor instructie. Het is jammer dat de teamteaching hierbij is verdrongen door een meer schools-technische benadering waarbij kleuters ook vaak uit de groepen worden gehaald.

De school beschikt over heel wat gegevens betreffende kleuters onder meer via het kindvolgsysteem, observaties en testafnames. Het uniforme kindvolgsysteem garandeert een brede benadering van het kind en biedt ook ruimte om specifieke kindeigen gegevens te noteren waardoor het een functioneel instrument wordt dat de leerkrachten drie keer per schooljaar invullen. De leerlingendossiers zijn elektronisch te raadplegen en maken sporen van het ondernomen traject zichtbaar. De 'zorgaanvraag' en de 'aanmeldingsfiche CLB' dwingen leerkrachten ertoe om ook na te denken over de probleemsituatie, de positieve punten en de geboden hulp. Het MDO (multidisciplinair overleg) wordt zoveel mogelijk gelinkt aan het invullen van het kindvolgsysteem en de geplande oudercontacten. Tijdens deze overlegmomenten worden vooral de opvallende uitvallers (in positieve en negatieve zin) besproken en wordt nagedacht over remediëringsopties. Op school zijn diverse individuele handelingsplannen in omloop die behalve ontwikkelingsaspecten vooral een zicht geven op concrete acties met geoperationaliseerde doelen en reflecties die door de zorgleerkracht zijn gebeurd. De klasleerkracht krijgt hier feedback rond. De wederzijdse samenwerking kan in sommige gevallen nog tot een complementaire meerwaarde leiden. De concrete dagplanning is zeer goed uitgewerkt, de meer algemene, langere termijnplanning kan gericht en efficiënter. Het opnemen van acties door de klasleerkracht in het individueel handelingsplan zou de

betrokkenheid verhogen en de werking efficiënter maken.

Er is structureel een wekelijks overleg met het CLB voorzien en rond enkele kleuters met een zwaardere problematiek zijn er goede contacten met externe professionelen.

Verschillende vormen van zorgoverleg, de personeelsvergadering en de evaluatie van het schoolwerkplan zijn momenten waarop (elementen van) de zorgwerking worden geëvalueerd. De evaluatie richt zich hierbij vooral op de ondernomen acties en minder op de vooropgestelde doelen.

Enkele zorgcoördinatoren nemen deel aan bijeenkomsten van een schooloverstijgende collegagroep.

De zorgwerking en het sociaal-emotioneel functioneren van de kleuters krijgen momenteel ruime aandacht via conferenties en acties. De zorgconferentie, het verruimen van de werking rond het positief benaderen van eventuele gedragsproblemen, het observeren van klaspraktijk in het buitengewoon onderwijs, ... zijn voorbeelden van een ontwikkelingsgerichte benadering. De zorgwerking heeft ondertussen een basisstructuur gekregen maar blijft in voortdurende ontwikkeling.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Het beleid van de school is in handen van een directieteam bestaande uit een administratief-organisatorisch en een pedagogisch directeur. Beide personen hebben op pragmatische wijze een taakverdeling uitgewerkt zonder te vervallen in een rigide en onwerkbare opsplitsing. Zij vormen een goedwerkende tandem onder meer door voldoende onderlinge communicatie en afstemming. Er is ook een kernteam werkzaam bestaande uit afgevaardigden van de diverse vestigingen en er functioneren diverse werkgroepen. Taakverdeling onder de vorm van diverse werkgroepen ondersteunen de beleidsvoering, versterken de groepsdynamiek en leiden tot een participatief schoolbeleid.

De teamleden waarderen de humane omgangsvormen van beide directies. Hun bereikbaarheid en toegankelijkheid worden als positief ervaren. Ook zijn ze dienstvaardig voor hand- en spandiensten of om desgevallend toezichten over te nemen. Ze zijn luisterend oor voor vragen en problemen. De pedagogisch directeur houdt via diverse kanalen voeling met de teamleden en met werkvloer: (kort) klasbezoek, inzage documenten, verkennen van de klasblogs, functioneringsgesprekken, e.a. Hij neemt contact met ouders en staat erop alle kleuters te kennen en dat niet alleen bij naam. De administratief-organisatorisch directeur startte na een verkenningronde onder meer met het werken rond de uitstraling van de school en het opzetten van een dynamisch welzijnsbeleid. Samen trachten ze de diverse vestigingsplaatsen om te smeden tot een hechte gemeenschap onder meer door het installeren van een kernteam en diverse werkgroepen bestaande uit vertegenwoordigers van diverse vestigingsplaatsen.

Op basis van de visie van het schoolbestuur werd onder impuls van een werkgroep 'identiteit' en het voltallige personeel een eigen opvoedingsproject opgesteld.

Beslissingen worden zoveel mogelijk in onderling overleg genomen. Er is een bottom-up aanpak die de betrokkenheid en het welbevinden van de diverse teamleden bevordert. De personeelsvergadering start met nieuws uit de diverse werkgroepen. Deze maandelijkse personeelsvergaderingen ervaren de teamleden als vruchtbare momenten van overleg en intervisie. Het beurtelings werken in plenaire en in subgroepen leidt tot een hogere betrokkenheid en doelmatigheidsbeleving van de onderwijsgevenden. Het verloop wordt bestempeld als democratisch waarbij ieder de kans krijgt zijn mening te geven. Besluitvorming komt tot stand via compromis, consensus of unanimité waar het kan. Vaak wordt de weg hiertoe vooraf geëffend door het kernteam of de betrokken werkgroepen.

De school werkt planmatig en ontwikkelt een schoolwerkplan dat voor diverse beleidsdomeinen concreet is uitgeschreven. Deze acties (en in mindere mate de doelstellingen) worden op het einde van het schooljaar geëvalueerd en geven input (wat behouden, welke bijstellingen) aan werkpunten voor het daaropvolgende schooljaar.

De gekozen prioriteit (omgaan met moeilijke leerlingen) ontstaat uit gevolgde bijscholingen en/of het evalueren van het schoolwerkplan en minder op een brede zelfevaluatie. De school beschikt over een meerjarenplan waarin begeleiding en opvolging van personeelsleden staat geprogrammeerd. Zowel het directieteam als de pedagogische begeleiding nemen hierin een rol op. De directeur kijkt jaarlijks de agenda's na en volgt op of de afspraken worden nageleefd. Klasbezoeken monden uit in een verslag met een aantal items die gescoord worden op een vijfpuntenschaal en verrijkt met enkele aandachtspunten. Er zijn reeds een aantal functioneringsgesprekken doorgegaan uitmondend in afspraken en evaluatiegesprekken zijn voorzien voor de nabije toekomst. Naar de toekomst toe is het de bedoeling om na te gaan welke consequenties de resultaten uit meta-analyse op onderwijsresearch kunnen hebben op het schoolgebeuren.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De gestructureerde en rijke leer- en speelomgeving die een grote verscheidenheid aan ervaringskansen biedt.
- De brede thematische uitwerking van de activiteiten.
- De vele visuele representaties aanwezig in de klas die kunnen 'gelezen' worden door de kleuters.
- De occasionele en intentionele gerichtheid op taalontwikkeling.
- De samenhang tussen de leergebieden en –domeinen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Motoriek en beweging als hefboom voor de totale ontwikkeling.
- De aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen.
- De initiatieven om de drempel tussen kleuter en lager onderwijs zo laag mogelijk te maken.
- De kansen tot professionalisering.
- De transfer van elementen uit gevolgde nascholingen naar de klas- en schoolpraktijk.
- De inspanningen van het schoolteam om de communicatie met ouders te intensifiëren.
- De structurering van de zorgwerking door het vastleggen van procedures, overlegmomenten en instrumenten.
- De concrete uitwerking van de ondersteuning door de zorgleerkracht.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het democratisch en participatief beleid.
- De planmatige uitwerking van de lopende vernieuwingspunten.
- De afstemming tussen beide leden van het directieteam.
- De voeling met het klas- en schoolgebeuren.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het aanbod van activiteiten en inhouden afstemmen op de leerplannen.
- De persoonlijke, creatieve vormgeving voor alle muzische domeinen bewaken.
- De professionalisering rond de diverse leergebieden op vlak van onderwijsdoelstellingen, visie en didactische wenken.
- In sommige klassen de boekenhoek uitbreiden door een gevarieerd aanbod en deze aantrekkelijk voorstellen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het meer systematisch en methodisch werken rond het schoolintern leren van en met elkaar.
- Het aandeel van de klasleerkracht bij de aanpak van specifieke zorgvragen verhogen.
- Teamteaching en klasinterne zorg versterken zeker in functie van jonge kinderen.
- Per vestigingsplaats een overzichtelijke materiaalinventaris voorzien.
- De mediatheek verrijken met actuele pedagogisch-didactische naslagwerken

Wat betreft het algemeen beleid

- De prioriteiten en acties meer laten vertrekken vanuit een brede schoolanalyse.
- Op schoolniveau initiatieven nemen om het levenslang leren te stimuleren en te realiseren bij alle leerkrachten.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het leerplan muzische vorming als referentiekader toepassen.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

BEPERKT GUNSTIG

voor het **kleuteronderwijs**
omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor
muzische vorming

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 19-03-2016 opnieuw een controle uit.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Jan Devos de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	